

VI BEHÖVER HÖGRE PENSIONER

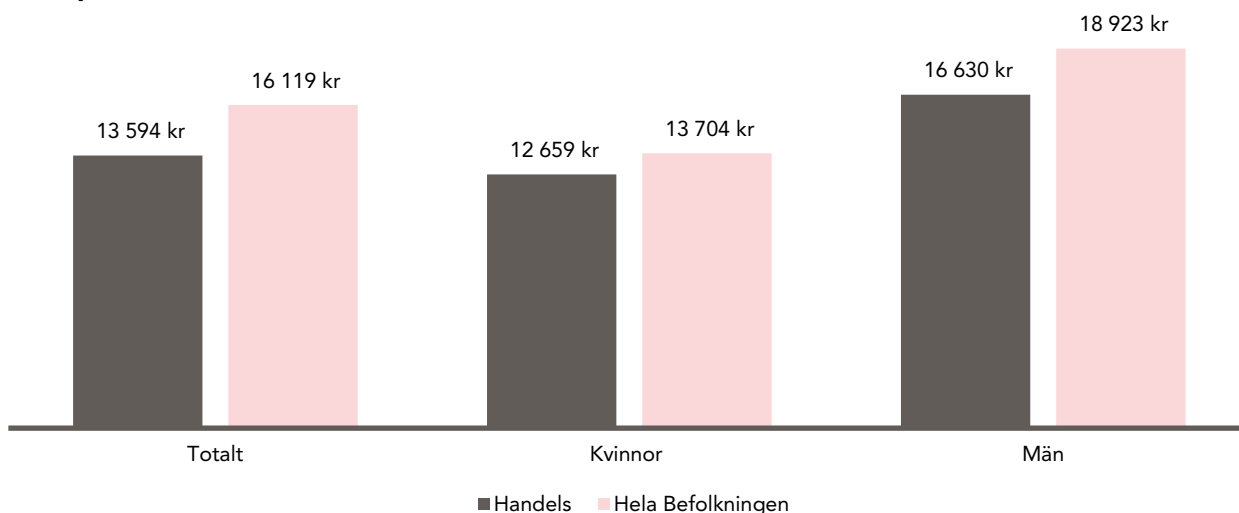
Pensionen är en spegelbild av arbetslivet. Otrygga anställningar, långa perioder av deltid och en hård arbetsmiljö som gör det svårt att jobba till pensionsåldern skapar låga pensioner. Pensionssystemet är dessutom i behov av förstärkningar för att garantera en god pension. Därför är pensioner en politisk fråga. För att Handels medlemmar ska få en god pension krävs både åtgärder för att förbättra arbetslivet och direkta åtgärder för högre pensioner.

Handelsanställdas pensioner

Den allmänna pensionen utgör normalt sett den i särklass största delen av ens pension. Utöver den allmänna pensionen finns tjänstepensionen, som kallas avtalspension när den ingår i kollektivavtalet. Enskilda individer kan också ha ett eget pensionssparande.

Den genomsnittliga allmänna pensionen för handels pensionärsmedlemmar är ca 12 100 kr, medan den genomsnittliga tjänstepensionen är ca 3 600. Totalt sett blir det runt 15 700 kr i månaden. Den totala pensionen efter skatt är ca 13 600 kronor i månaden. Det innebär att Handels pensionärsmed-

Total pension efter skatt

lemmar i snitt får ut en pension som ligger runt gränsen för låg ekonomisk standard eller relativ fattigdom, där kvinnliga pensionärsmedlemmar ligger klart under den gränsen.¹

Skillnaden är stor mellan män och kvinnor. Totalt sett får kvinnliga pensionärsmedlemmar ut nästan 12 700 kronor, medan männen får lite drygt 16 600 kronor. Kvinnorna får alltså ut ca 77 procent av männens pensioner.

Garantipensionen – en jämställdhetsfråga

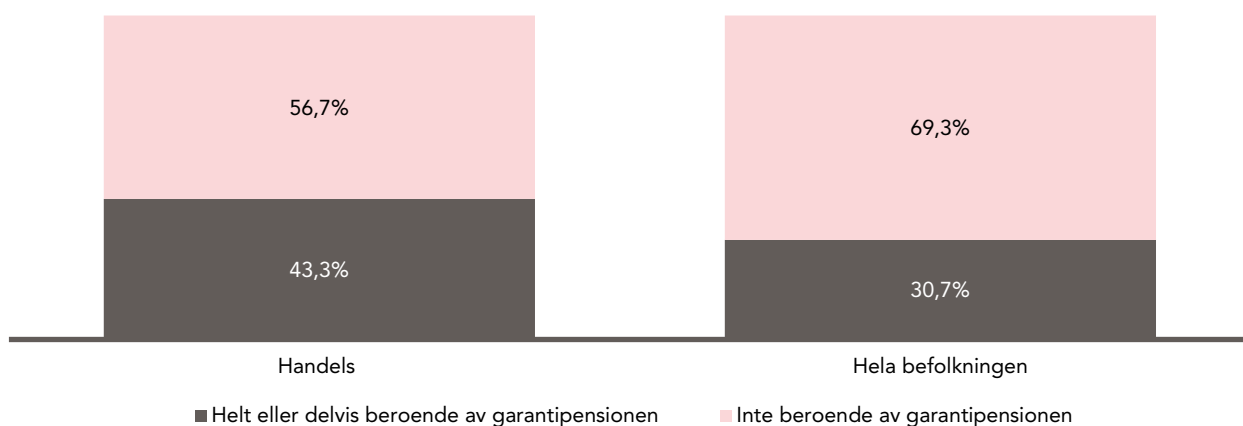
Garantipensionen ska vara ett grundskydd i pensionssystemet, särskilt för de som haft liten eller

ingen arbetsinkomst. Det sägs ofta att garantipensionen ges till de som inte arbetat, men det är direkt missvisande.

Inom handeln är många beroende av garantipensionen, särskilt kvinnor, då den ordinarie pensionen inte räcker till. Det beror främst på de osäkra arbetsvillkoren, och särskilt de längre perioder av deltid som är vanliga i branschen. Därför kan många jobba ett helt yrkesliv och fortfarande vara beroende av garantipensionen, för att inte nämna de som har svårt att jobba till pensionsåldern på grund av en alltför krävande arbetsmiljö.

Deltid är ofta inte ett val. Hela 57 % av deltidsanställda i butik uppger att de helt enkelt inte får en

Andel av dem som fyllt 65 som är helt eller delvis beroende av garantipensionen

¹ Uträkningen är baserad på definitionen Folkhälsomyndigheten använder av låg ekonomisk standard där vi räknat på 60 procent av medianen för disponibel inkomst. Då pensionssiffrorna redovisas per individ har vi också använt disponibel inkomst per individ, snarare än hushåll. Både siffrorna om inkomst och om pensioner utgår från år 2020. Gränsen för låg ekonomisk standard blir då 13 630 kr i månaden, vilket är mer än 13 594 kr i månaden som är snittet för Handels pensionärsmedlemmar

heltidstjänst. Ett annat vanligt skäl till deltidsarbete är att arbetsmiljön gör heltidsarbete svårt.

Som vi kan se i ovanstående figur är över 43 procent av Handels pensionärsmedlemmar helt eller delvis beroende av garantipensionen. Motsvarande siffra för hela befolkningen är 30 procent.

Skillnaden mellan män och kvinnor är stor. Hade det inte varit för garantipensionen skulle skillnaderna mellan mäns och kvinnors pension ha varit betydligt större. Över hälften av Handels kvinnliga pensionärsmedlemmar är helt eller delvis beroende av garantipensionen, motsvarande siffra för kvinnor i hela befolkningen är drygt 45 procent.² För männen ser det annorlunda ut, runt tolv procent av Handels manliga pensionärsmedlemmar är helt eller delvis beroende av garantipensionen och för hela befolkningen är den siffran nästan 14 procent.

Lärdomar och åtgärder

Det går att dra ett antal slutsatser från statistiken men centralt är att pensionerna måste öka för att garantera en god tillvaro efter arbetslivet. Fyra saker är viktiga att ha med sig när vi åtgärdar problemen:

- 1 Bristen på heltidsarbete är en bidragande faktor till varför så många kvinnor inom handeln får en låg pension.
- 2 Arbetsmiljöproblem bidrar indirekt till lägre pensioner då det försvårar heltidsarbete och gör det svårare för många att jobba till pensionsåldern, ett problem som skulle öka vid höjd pensionsålder.
- 3 Garantipensionen är central för mer jämställda och jämlika pensioner och höjningar av den eller andra delar av grundskyddet, till exempel i form av ett garantitillägg, skulle tydligt förbättra jämställdheten.
- 4 Pensionerna är generellt sett alldeles för låga för alltför många som arbetat inom handeln.

Vi vill att politikerna ska

- Arbeta för att heltid ska bli norm på arbetsmarknaden.
- Garantera en god arbetsmiljö och ge mer resurser till det förebyggande arbetsmiljöarbetet.
- Stoppa alla höjningar av pensionsåldern tills politikerna genomfört förbättringar av arbetsmiljön som tillåter ett längre yrkesliv.
- Införa garantitillägg eller andra förstärkningar av grundskyddet.
- Stärka pensionssystemet, och höja inbetalningarna till pensionssystemet.

² De exakta siffrorna är 52,9 procent av Handels kvinnliga pensionärsmedlemmar, och 45,5 procent bland kvinnor i hela befolkningen.